

STENICE (HETEROPTERA) KRAŠKEGA ROBA

Andrej GOGALA

dipl. biol., Prirodoslovni muzej Slovenije, 61001 Ljubljana, Prešernova 20, SLO
laureato in biol., Museo di storia naturale della Slovenia, 61000 Ljubljana, Prešernova 20, SLO

Matija GOGALA

dr., Prirodoslovni muzej Slovenije, 61001 Ljubljana, Prešernova 20, SLO
dr. scien. biol., Museo di storia naturale della Slovenia, 61000 Ljubljana, Prešernova 20, SLO

IZVLEČEK

Na Kraškem robu od Ospa in Socerba na severu do Badina in Mlinov pri Sočergi na jugu smo našli 189 vrst steníc. To je kar 32% vseh v Sloveniji znanih steníc, kar dokazuje veliko bogastvo tega območja. 13 vrst ni znanih z nobenega drugega najdišča v Sloveniji (*Phytocoris ustulatus*, *Phylidea henschi*, *Plagiognathus arenicola*, *Acalypta parvula*, *Macroplox fasciata*, *Hyalochilus dolosus*, *Lasiocoris anomalus*, *Taphropeltus contractus*, *Bothrostethus annulipes*, *Loxocnemis dentator*, *Aelia rostrata*, *Anthemina lunulata*, *Stagonomus bipunctatus*). Večinoma so to mediteranske vrste, ki jim ustrezajo prisojna pobočja. *Plagiognathus arenicola* pa je nova vrsta za Baikan. Živi na poljskem pelinu (*Artemisia campestris*). Znana je iz Srednje Evrope in Južne Francije (Wagner, 1975).

UVOD

Pričujoči seznam steníc Kraškega roba je priča velikega favnističnega bogastva tega območja. Večino vrst sva nabrala v zadnjih desetih letih, posebno leta 1990, ko je potekala načrtna raziskava (*Proteus* 54 (6-7), 1992). V tem letu je tu nabiral tudi Vincenc Furlan. Upoštevani so tudi podatki iz članka M. Gogala in A. Modra iz leta 1960, vendar le tisti, pri katerih ni dvomov o pravilni določitvi. Razširjenost vrste je podana s kraticami za imenom, pri čemer kratice pomenijo naslednje zoogeografske kategorije (Gogala et Gogala, 1989):

E=Evropska, ES=Evrosibirska, M=Mediteranska, EM=Evromediteranska, SM=Severnomediteranska, JE=Južnoevropska, PM=Pontomediteranska, AM=Atlantomediteranska, P=Palearktična, H=Holarktična, K=Kozmopolitska, SA=Srednjeazijska, I=Indijska, E=Etiopska

Po sistemu kartiranja evropske favne nevretenčarjev (EIS) leži obravnavano območje v dveh poljih 10 x 10 km UTM mreže:

VL14: Osp, Petrinje, Črnotiče, izvir Rižane, Črni Kal, Socerb, Praproče, Brežec, Hrastovlje, Kubed, Bezovica

VL13: Mlini, Movraž, Badin, Sočerga

SEZNAM

DIPSOCORIDAE

Cryptostemma alienum (Herrich-Schäffer, 1835) E
Mlini

HEBRIDAE

Hebrus pusillus (Fallen, 1807) EM-SA
Mlini

HYDROMETRIDAE

Hydrometra stagnorum (Linnaeus, 1758) P
Osp

VELIIDAE

Microvelia pygmaea (Dufour, 1833) P
Petrinje

GERRIDAE

Gerris costai (Herrich-Schäffer, 1853) E
Osp
Gerris lacustris (Linnaeus, 1758) P
Petrinje, Črnotiče

Gerris najas (DeGeer, 1773) EM
Osp, izvir Rižane, Mlini
Gerris paludum Fabricius, 1794 ES
Petrinje

Jugozahodno pobočje Badina nad Sočergo, življenjski prostor mnogih mediteranskih vrst žuželk (Foto A. Gogala). Southwestern slope of Badin above Sočerga, where many Mediterranean insect species find their home (Photograph by A. Gogala).

Gerris thoracicus Schummel, 1832 P
Petrinje

SALDIDAE

Chartoscirta cocksi (Curtis, 1835) ES-M
Mlini
Saldula melanoscela (Fieber, 1859) ES
Mlini
Saldula pallipes (Fabricius, 1794) K
Mlini

NAUCORIDAE

Ilyocoris cimicoides (Linnaeus, 1758) ES
Petrinje, Movraž

NOTONECTIDAE

Notonecta glauca Linnaeus, 1758 P
Movraž

PLEIDAE

Plea minutissima Leach, 1817 P
Movraž

CORIXIDAE

Corixa punctata Illiger, 1807 EM-SA
Petrinje

ANTHOCORIDAE

Orius niger Wolff, 1811 EM-SA
Črni Kal

NABIDAE

Anaptus major (Costa, 1842) EM
Badin
Aptus mirmicoides (Costa, 1834) EM
Badin
Nabis rugosus (Linnaeus, 1758) E
izvir Rižane, Črnotiče

REDUVIIDAE

Emesinae
Metapterus caspicus (Dohrn, 1863) M
Črni Kal

Stenopodinae
Oncocephalus acutangulus Reuter, 1882 M
izvir Rižane

Harpactorinae
Coranus griseus (Rossi, 1790) M-SA
Črni Kal
Coranus tuberculifer Reuter, 1881 M-SA
Badin
Rhynocoris annulatus (Linnaeus, 1758) ES
Črnotiče
Rhynocoris iracundus amabilis Stichel, 1959 E
Badin
Phymatinae
Phymata crassipes (Fabricius, 1775) ES-M
Črni Kal, Socerb, Praproče, Brežec, Badin

TINGIDAE

Acalypta nigra (Fallen, 1807) ES
Hrastovlje
Acalypta parvula (Fallen, 1807) H
Kubed
Agramma minutum Horvath, 1874 ES
Socerb
Catoplatus carthusianus (Goeze, 1778) EM
Črni Kal, Brežec, Badin
Catoplatus fabricii (Stal, 1868) E
Socerb, Črnotiče, Badin
Catoplatus horvathi (Puton, 1879) E
Badin
Copium clavicorne (Linnaeus, 1758) JE
Črni Kal, Badin
Copium teucriti (Host, 1788) M
Črni Kal, Badin
Dictyla echii (Schränk, 1782) P
Črni Kal, izvir Rižane, Socerb
Dictyonota strichnocera Fieber, 1844 E
Črni Kal
Lasiacantha capucina (Germar, 1836) ES
Kubed, Črnotiče, Badin
Oncochila scapularis (Fieber, 1844) E-SA
Črni Kal, Badin

Tingis auriculata (Costa, 1847) M

Badin

Tingis cardui (Linnaeus, 1758) P

Brežec, Badin

Tingis reticulata (Herrich-Schäffer, 1835) E

Črnotiče

MIRIDAE

Deraeocorinae

Alloeotomus germanicus Wagner, 1939 E

Črni Kal

Deraeocoris ruber (Linnaeus, 1758) H

Badin, Petrinje

Deraeocoris rutilus (Herrich-Schäffer, 1839) PM

Črni Kal, Badin

Deraeocoris serenus Douglas & Scott, 1868 M

Črni Kal, Badin

Deraeocoris trifasciatus (Linnaeus, 1767) EM

Črni Kal

Dicyphinae

Dicyphus epilobii Reuter, 1883 E

Petrinje

Dicyphus errans (Wolff, 1804) EM

Osp

Dicyphus geniculatus Fieber, 1861 JE

Osp

Mirinae

Adelphocoris lineolatus (Goeze, 1778) P

Črni Kal, Badin

Adelphocoris seticornis (Fabricius, 1775) ES

Mlini

Adelphocoris vandalicus (Rossi, 1790) M-SA

Petrinje, Badin

Alloeonotus fulvipes (Scopoli, 1763) PM

Petrinje, Badin, Brežec

Calocoris annulus (Brulle, 1832) PM

Badin

Calocoris striatellus (Fabricius, 1794) E

Črni Kal

Calocoris angularis (Fieber, 1864) M

Črni Kal

Capsus ater (Linnaeus, 1758) H

Črni Kal, Brežec, Badin

Charagochilus gyllenhali (Fallen, 1807) P

Črni Kal, Badin

Leptopterna dolobrata (Linnaeus, 1758) H

Petrinje

Leptopterna ferrugata (Fallen, 1807) H

Črni Kal, Petrinje, Badin

Liocoris tripustulatus (Fabricius, 1781) ES-M

Osp

Lygus pratensis (Linnaeus, 1758) P

Bezovica, Brežec

Myrmecoris gracilis (Sahlberg, 1848) ES

Črni Kal

Notostira elongata (Geoffroy, 1785) P

Petrinje, Movraž

Orthops kalmi (Linnaeus, 1758) P

Bezovica

Phytocoris parvulus Reuter, 1880 M

Črni Kal, Badin

Phytocoris ustulatus Herrich-Schäffer, 1835 PM

Črni Kal, Petrinje

Phytocoris varipes (Boheman, 1852) EM-SA

Badin

Polymerus asperulae Fieber, 1861 M

Črni Kal, Petrinje

Polymerus brevicornis Reuter, 1878 E-SA

Črni Kal

Stenodema laevigatum (Linnaeus, 1758) H

Črni Kal

Stenodema sericans (Fieber, 1861) H

Badin

Stenotus binotatus (Fabricius, 1794) H

Badin

Halticinae

Halticus luteicollis (Panzer, 1805) EM

Osp

Halticus pusillus (Herrich-Schäffer, 1835) ES

Črni Kal, Sočerga

Strongylocoris leucocephalus (Linnaeus, 1758) P

Badin

Orthotylinae

Globiceps horvathi Reuter, 1912 JE

Črni Kal, Črnotiče

Heterocordylus farinosus Horvath, 1887 PM

Badin

Pilophorinae

Pilophorus cinnamopterus (Kirschbaum, 1856) H

Osp

Pilophorus perplexus (Douglas & Scott, 1875) H

Osp

Phylinae

Atractotomus tigripes (Mulsant, 1852) JE

Črni Kal, Petrinje

Criocoris sulcicornis (Kirschbaum, 1856) ES

Črni Kal

Macrotylus herrichi (Reuter, 1873) EM

Črni Kal

Phylidea henschi (Reuter, 1888) SM

Črni Kal

Placochilus seladonicus (Fallen, 1807) EM

Črnotiče

Plagiognathus arenicola Wagner, 1941 E

Badin

Psallus perrisi (Mulsant, 1852) EM
Badin

ARADIDAE

Aradus cinnamomeus Panzer, 1794 H
Badin

PIESMATIDAE

Piesma maculatum (Laporte, 1832) ES-M
Badin

BERYTIDAE

Berytinus clavipes (Fabricius, 1775) ES
Badin

Berytinus hirticornis (Brulle, 1835) EM
Badin

Berytinus montivagus (Meyer Dür, 1841) EM-SA
Badin

Berytinus signoreti (Fieber, 1859) E
Petrinje, Badin

Gampsocoris culicinus Seidenstücker, 1948 PM
Badin

LYGAEIDAE

Lygaeinae

Lygaeosoma sardeum (Spinola, 1837) M-SA
Kubed, izvir Rižane, Osp

Lygaeus equestris (Linnaeus, 1758) P
Črni Kal, Osp

Nysius thymi (Wolff, 1804) H
Badin

Orsillus depressus Dallas, 1852 M
Črni Kal, Badin

Spilostethus pandurus (Scopoli, 1763) K
Črni Kal

Spilostethus saxatilis (Scopoli, 1763) EM-SA-I
Movraž, Badin, Praproče

Cyminae

Cymus glandicolor Hahn, 1831 P
Črni Kal, Movraž, Badin, Praproče

Cymus melanocephalus Fieber, 1861 EM-SA
Petrinje, Movraž

Blissinae

Ischnodemus quadratus Fieber, 1837 AM
Movraž

Geocorinae

Geocoris erythrocephalus (Lepeletier & Serville,
1825) M

Badin

Geocoris megacephalus (Rossi, 1790) M-SA-E
Črni Kal, izvir Rižane

Heterogastrinae

Platyplax salviae (Schilling, 1829) EM
Črni Kal, Socerb, Črnotiče, Brežec, Badin

Oxycareninae

Macroplax fasciata (Herrich-Schäffer, 1835) M-SA
Črni Kal, Osp

Macroplax preysleri (Fieber, 1836) E
Praproče, Brežec, Sočerga, Badin

Oxycarenus pallens (Herrich-Schäffer, 1850) M
Črni Kal

Rhyparochrominae

Aellopus atratus (Goeze, 1778) EM-SA
Badin

Beosus maritimus (Scopoli, 1763) EM-SA
Socerb

Beosus quadripunctatus (Müller, 1766) M-SA
Črni Kal, Badin

Emblethis verbasci (Fabricius, 1803) EM-SA
Črni Kal, izvir Rižane, Badin

Eremocoris podagricus (Fabricius, 1775) JE
Socerb

Gastrodes grossipes (DeGeer, 1773) ES
Badin

Hyalochilus dolosus Horvath, 1897 PM
Badin

Lasiocoris anomalus (Kolenati, 1845) SM
Badin

Megalonotus sabulicola (Thomson, 1870) EM
Črni Kal

Peritrechus gracilicornis Puton, 1877 EM-SA
Črni Kal, Badin

Raglius alboacuminatus (Goeze, 1778) EM-SA
Črni Kal, Badin

Raglius confusus (Reuter, 1886) M-SA
Badin

Rhyparochromus phoeniceus (Rossi, 1794) EM-SA
Črni Kal, Badin

Stygnocoris sabulosus (Schilling, 1829) H
Črni Kal, Badin

Taphropeltus contractus (Herrich-Schäffer, 1839) EM
Osp, Badin

Xanthochilus quadratus (Fabricius, 1798) EM-SA
Črni Kal, Bezovica

PYRRHOCORIDAE

Pyrrhocoris apterus (Linnaeus, 1758) H
Črni Kal, izvir Rižane

STENOCEPHALIDAE

Dicranocephalus agilis (Scopoli, 1763) P
Badin

Dicranocephalus albipes (Fabricius, 1781) EM
Črni Kal, Petrinje, Črnotiče, Badin

COREIDAE

Coreinae

- Coreus marginatus* (Linnaeus, 1758) P
Bezovica, Movraž, Badin
Gonocerus acuteangulatus (Goeze, 1778) E-SA
Osp, Badin
Gonocerus juniperi Herrich-Schäffer, 1839 EM
Črni Kal, Badin
Syromastus rhombeus (Linnaeus, 1767) EM-SA
Črni Kal, Črnotiče, Badin

Pseudophloeinae

- Bathysolen nubilus* (Fallen, 1807) E-SA
Socerb
Bothrostethus annulipes (Costa, 1847) E
izvir Rižane, Kubed, Sočerga
Ceraleptus gracilicornis (Herrich-Schäffer, 1835) M
Badin
Ceraleptus lividus Stein, 1858 E
Badin
Ceraleptus obtusus (Brulle, 1839) M-SA
Badin
Coriomeris denticulatus (Scopoli, 1763) EM-SA
Črni Kal, Socerb, Praproče, Brežec, Badin
Loxocnemis dentator (Fabricius, 1794) M
Sočerga

RHOPALIDAE

- Corizus hyoscyami* (Linnaeus, 1758) P
Črnotiče, Badin
Maccevetthus corsicus Signoret, 1862 SM
Badin
Rhopalus conspersus (Fieber, 1837) EM-SA
Praproče, Gračišče
Rhopalus parumpunctatus Schilling, 1829 P
Črni Kal, Badin
Rhopalus subrufus (Gmelin, 1790) K
Socerb, Badin
Rhopalus tigrinus (Schilling, 1829) EM-SA
Črni Kal
Stictopleurus abutilon (Rossi, 1790) ES-M
Badin
Stictopleurus punctatonervosus (Goeze, 1778) ES
Črni Kal, izvir Rižane, Osp, Črnotiče, Badin

ALYDIDAE

- Camptopus lateralis* (Germar, 1817) M-SA-I
Kubed, Badin

SCUTELLERIDAE

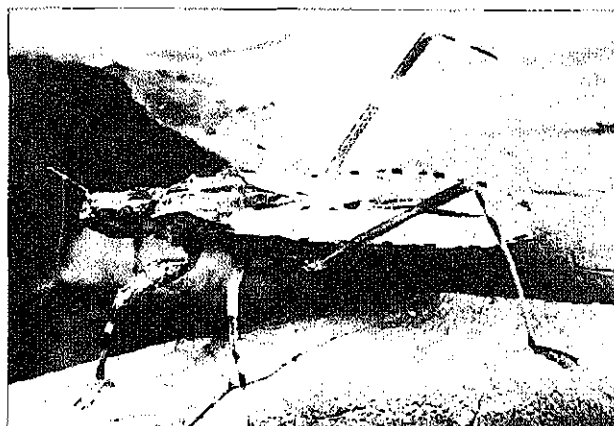
- Eurygaster dilaticollis* Dohrn, 1860 ES
Petrinje, Črni Kal, Praproče
Eurygaster maura (Linnaeus, 1758) EM-SA
Sočerga, Badin

- Eurygaster testudinaria* (Geoffroy, 1758) P
izvir Rižane, Badin
Odontoscelis fuliginosa (Linnaeus, 1761) P
Črni Kal
Odontotarsus purpureolineatus (Rossi, 1790) M-SA
Črni Kal, Sočerga, Badin

PENTATOMIDAE

Podopinae

- Graphosoma lineatum* (Linnaeus, 1758) P
Kubed, Badin
Podops inuncta (Fabricius, 1775) ES-M
Črni Kal
Sternodontus obtusus Mulsant & Rey, 1856 M
Črni Kal
Vilpianus galii (Wolff, 1802) M-SA
Črni Kal, Črnotiče, Sočerga

Oncocephalus acutangulus, redka mediteranska vrsta roparske stenice, ki živi tudi na Kraškem robu (Foto A. Gogala).
Oncocephalus acutangulus, a rare Mediterranean assassin bug, which lives also on the Edge of the Karst (Photograph by A. Gogala).

Pentatominae

- Aelia acuminata* (Linnaeus, 1758) P
Črni Kal, Socerb, Praproče, Brežec, Sočerga, Badin
Aelia rostrata Boheman, 1852 E-SA
Črni Kal, Brežec, Badin
Anthemina lunulata (Goeze, 1778) E-SA
Črni Kal
Carpocoris pudicus (Poda, 1761) EM-SA
Črni Kal, Črnotiče, Brežec, Sočerga, Badin
Carpocoris purpureipennis (DeGeer, 1773) ES
Badin
Chlorochroa juniperina (Linnaeus, 1758) ES-M
Črni Kal, Badin
Dolycoris baccarum (Linnaeus, 1758) P
Črnotiče, Brežec, Badin
Eurydema oleraceum (Linnaeus, 1758) P
Osp

Eurydema ornatum (Linnaeus, 1758) P
Osp
Eurydema ventralis Kolenati, 1846 M-SA
Osp
Eysarcoris fabricii Kirkaldy, 1904 E-SM
Osp
Eysarcoris ventralis (Westwood, 1837) K
Črni Kal, Kubed
Holcostethus sphaecelatus (Fabricius, 1794) EM
Badin
Neottiglossa leporina (Herrich-Schäffer, 1830) E-SA
Črni Kal, Brežec, Badin
Nezara viridula (Linnaeus, 1758) K
Osp, Bezovica, Badin
Palomena prasina (Linnaeus, 1761) P
Socerb, Badin
Piezodorus lituratus (Fabricius, 1794) EM-SA
Črni Kal, Socerb, Črnotiče, Badin
Rhaphigaster nebulosa (Poda, 1761) EM-SA
Socerb
Sciocoris cursitans (Fabricius, 1794) ES
Črni Kal, Kubed, Badin
Sciocoris macrocephalus Fieber, 1851 M-SA
Praproče
Sciocoris microphthalmus Flor, 1860 H
Petrinje, Praproče
Stagonomus bipunctatus (Linnaeus, 1758) M-SA
Osp, Badin

Staria lunata Hahn, 1835 M
Črni Kal, Praproče, Brežec, Badin

ACANTHOSOMATIDAE

Cyphostethus tristriatus (Fabricius, 1787) EM
Črni Kal, Badin

CYDNIDAE

Sehirinae
Adomerus biguttatus (Linnaeus, 1758) ES
Petrinje, Črnotiče
Canthophorus dubius (Scopoli, 1763) ES
Črni Kal, Črnotiče, Socerb, Praproče
Canthophorus melanopterus (Herrich-Schäffer, 1835)
M
Črni Kal, Kubed, Črnotiče, Brežec, Badin
Legnotus picipes (Fallen, 1807) ES-M
Črni Kal
Tritomegas sexmaculatus (Rambur, 1842) SM
Badin

Cydninae
Cydnus aterrimus (Forster, 1771) K
Črni Kal

PLATASPIDAE

Coptosoma scutellatum (Geoffroy, 1785) ES
Petrinje, Brežec, Badin

RIASSUNTO

Sul ciglione carsico da Ospjo e San Servolo (Socerb) a settentrione e sino a Badin e Mlini presso Sočerga a mezzogiorno, abbiamo riscontrato la presenza di 189 tipi diversi di cimici. Esse rappresentano il 32% di tutte le specie che vivono in Slovenia a dimostrazione della ricchezza di specie di questa zona. 13 specie non sono presenti in alcuna altra zona della Slovenia (Phytocoris ustulatus, Phylidea henschi, Plagiognathus arenicola, Acalypta parvula, Macroplax fasciata, Hyalochilus dolosus, Lasiocoris anomalus, Taphropeltus contractus, Bothrostethus annulipes, Loxocnemis dentator, Aelia rostrata, Antheminia lunulata, Stagonomus bipunctatus). Per la maggior parte di tratta di specie mediterranee che vivono nei pendii rivolti a mezzogiorno. La Plagiognathus arenicola è una specie nuova per i Balcani. Vive sull'assenzio (Arthemisa campestris). E' nota invece la sua presenza nell'Europa centrale.

LITERATURA

Gogala A., M. Gogala, 1989: True Bugs of Slovenia (Insecta: Heteroptera). Biološki Vestnik (Ljubljana), 37: 11-44.

Gogala M., A. Moder, 1960: Prispevek k poznavanju favne stenice Slovenije. Biološki vestnik (Ljubljana), 7: 85-99.

Proteus 54 (6-7), 1992: Kraški rob

Wagner E., 1975: Die Miridae Hahn, 1831, des Mittelmeerraumes und der Makaronesischen Inseln. Entomologische Abhandlungen (Dresden), 40 Suppl.: 1-483.